

Міністерство освіти і науки України
Державний торговельно-економічний університет
Спілка підприємців малих, середніх і приватизованих
підприємств України
Молдавська економічна академія
Університет Кі Вест (США)

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ: ВИКЛИКИ ВОЄННОГО ЧАСУ

Тези доповідей
XIV Міжнародного бізнес-форуму

(Київ, 23 березня 2023 року)

Київ 2023

**Міністерство освіти і науки України
Державний торговельно-економічний університет
Спілка підприємців малих, середніх і приватизованих
підприємств України
Університет Кі Вест (США)**

**ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ:
ВИКЛИКИ ВОЄННОГО ЧАСУ**

**ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ
XIV МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕС-ФОРУМУ**

(Київ, 23 березня 2023 року)

Київ 2023

**Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу ДТЕУ
заборонено**

УДК 330.341.1(477):350«364»

П 78

Проблеми та перспективи розвитку інноваційної діяль-
ності в Україні: виклики воєнного часу : [Електронний
ресурс] : тези доп. XIV Міжнар. бізнес-форуму (Київ,
23 берез. 2023 р.) / відп. ред. А. А. Мазаракі. – Київ : Держ.
торг.-екон. ун-т, 2023. – 197 с. – Укр., пол. та англ. мовами.
ISBN 978-966-918-076-6
DOI: 10.31617/k.knute.2023-03-23

Розглянуто сучасні проблеми інноваційної діяльності як фактору світової інтеграції та вплив війни на інноваційні процеси в країні і світі, висвітлено такі актуальні напрями, як: малий і середній бізнес України, інноваційний розвиток бізнесу, інноваційна політика в умовах воєнного стану, роль інновацій у відновленні економіки України після війни, інноваційні технології у сфері внутрішньої та зовнішньої торгівлі, управління інноваційними проектами, інноваційна функція бізнес-освіти, ініціатива держави у збереженні об'єктів авторського права в умовах війни.

У тезах доповідей знайдуть для себе корисну інформацію для подальших наукових досліджень, використання у практичній діяльності представники органів державної влади, бізнесу, наукових, освітніх і громадських організацій, науковці та студенти. Це забезпечить у майбутньому консолідацію інтелектуальних ресурсів для прискорення інноваційного розвитку України на засадах євроінтеграційних процесів.

Матеріали подано в авторській редакції. Відповідальність за зміст матеріалів несуть автори.

УДК 330.341.1(477):350«364»

Редакційна колегія: А. А. Мазаракі (відп. ред.), д-р екон. наук, проф., академік НАПН України, заслужений діяч науки і техніки України; Н. В. Притульська, д-р техн. наук, проф.; А. М. Бідюк, канд. екон. наук, директор Інституту вищої кваліфікації; М. А. Попова, заступник директора Інституту вищої кваліфікації.

Відповідальна за випуск М. А. Попова, заступник директора Інституту вищої кваліфікації.

ISBN 978-966-918-076-6

© Державний торговельно-економічний
університет, 2023

ЛОЙ А.	
Розвиток інноваційної діяльності підприємств торгівлі	95
НАЗУКОВА Н.	
Роль освіти та інновацій у повоєнному економічному зростанні: міжнародний досвід та висновки для України.....	98
ОСПОВА Л.	
Державна інноваційна політика як фактор післявоєнного відновлення економіки України.....	100
ПЕРЕДЕРІЙ Т.	
Інноваційна діяльність як фактор повоєнного відновлення України	102
ПІДКАМІННИЙ І.	
Інноваційна неминучість економічного зростання регіонів України	104
ПРОКОПЕНКО Н.	
Реформування методологічної бази проектування центрів професійно-трудової реабілітації маломобільних груп населення як фактор повоєнного відновлення трудового потенціалу України в системі розвитку інноваційної діяльності	106
САВЧУК П., КУЖЕЛЬ Е., САВЧУК Л.	
Наука і бізнес як впорядкована інтеграція важливих економічних процесів	108
СБЕХАТ Ф.	
Напрями інноваційного розвитку промислового сектору в післявоєнній Україні	110
СЛОБОДЯНИК О.	
Інвестиційний потенціал бренду підприємства.....	112
СОКОЛЬСЬКА Т., ПОЛЩУК С.	
Ефективна інноваційна політика держави як фактор повоєнного відновлення України та шлях до євроінтеграції	114

Список використаних джерел

1. Mundle, Sudipto, (1998), Financing human development: Some lessons from advanced Asian countries, World Development, 26, issue 4, p. 659–672.

Осіпова Л.,

канд. екон. наук, доцент

Вінницького торговельно-економічного інституту ДТЕУ

ДЕРЖАВНА ІННОВАЦІЙНА ПОЛІТИКА ЯК ФАКТОР ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Інноваційна діяльність являється одним із шляхів вирішення проблем підвищення ефективності виробництва, а ефективна інноваційна стратегія держави є фактором світової інтеграції та повоєнного відновлення економіки України. Інноваційній діяльності підприємств та інноваційній політиці держави присвячені праці багатьох вчених: І. Федулової, Л. Федулової, А. Амоші, В. Зянька, О. Маслак, К. Дорошкевич, Л. Чумака, Д. Крикуненка, В. Бурлака, В. Вовк, В. Гевко, Ж. Говорухи, І. Гончарука, Т. Гринька, А. Козлова, Л. Лебедева, О. Луцків, Р. Топіна, Т. Беялова, І.В. Яцкевич та ін.

Сучасне економічне зростання це безперервний інноваційний процес. Успіх у глобальній конкуренції безпосередньо пов'язаний з державною інноваційною політикою, під якою розуміють комплекс заходів зі створення соціально-економічних, організаційних та правових умов ефективного розвитку інноваційної діяльності, впровадження сучасних екологічно чистих та ресурсощадних технологій, збільшення випуску конкурентоспроможної інноваційної продукції. Урядом України розроблено стратегію розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року. Держава намагається створити заохотливі умови і можливості для стимулювання співпраці науковців між собою та з представниками бізнес-середовища задля комерціалізації інноваційної продукції, намагається налагодити комунікацію та співпрацю суб'єктів господарювання із науковим середовищем, що має збільшити кількість інновацій, які будуть цікаві ринку та відповідатимуть його запитам.

Проте інноваційні стратегії держави, нажаль, не є ефективними особливо в промисловості і війна суттєво погіршила ситуацію.

Огляд European Innovation Scoreboard 2021 свідчить про те, що Україна втратила позиції в своїх показниках інноваційного розвитку в порівнянні з 2014. Згідно Global Innovation Index 2021, Україна посідає 49 місце серед 132 економік. У 2021 році Україна має кращі результати за інноваційними показниками, ніж у попередні роки й посідає третє місце серед 34 країн з нижчим за середній рівень доходу, та загальне 32 місце серед 39 економік Європи. Серед наших кращих показників – традиційно висока якість людського капіталу, а найгірші – це стан інституцій та інфраструктури (відповідно 91 та 94 місця) [1]. А в 2022 році Україна в Глобальному інноваційному індексі посіла 57 місце, утримуючи 4-ту позицію серед 36 країн економічної групи lower-middle income [2]. Війна значно посилила процеси деградації інноваційних екосистем промислових хайтек секторів й, в першу чергу, серед промислових МСП. Майже половина перестали існувати. Але ситуація в кожному регіоні складається по різному. Війна, разом з тим, надала Україні величезну увагу та підтримку ЄС та міжнародної спільноти, наприклад, грант на 20 млн євро спеціально для 200 українських стартапів та інноваційних МСП [1]. ЄС уже активно підтримує «зелену» трансформацію України в енергетиці, сільському господарстві та транспортній галузі, виділяючи 300 млн євро грантів та €700 млн позик. І це далеко не все.

Інноваційна політика держави у повоєнний період – це комплексна реалізація стратегічних пріоритетів інноваційного відновлення та розвитку економіки країни у секторах та регіонах, збалансованого з інтелектуальним потенціалом та виробничими ресурсами регіонів на базі знань та інновацій [3]. Заходи післявоєнної інноваційної політики мають бути спрямовані на формування та реалізацію ефективної державної політики розвитку науки та стимулювання інновацій; інтеграцію наукового сектора і економіки; технологічну модернізацію виробництва; запровадження європейських стандартів у сфері організації виконання та фінансування наукових досліджень; формування (відродження, модернізація) мережі центрів дослідницької та інноваційної інфраструктури; створення належних фінансових стимулів до продуктивної праці дослідників; популяризацію вітчизняної науки, підвищення її соціального статусу [4].

Список використаних джерел

1. Інноваційний розвиток в промисловості – що має змінити війна?
URL : <https://www.industry4ukraine.net/publications/innovacijnyj-rozvytok-v-promyslovosti-shho-maye-zminyty-vijna/>

2. ВОІВ: оприлюднено глобальний інноваційний індекс 2022 року. URL : <https://ukrpatent.org/uk/news/main/wipo-global-innovation-index-2022-29092022>
3. Яцкевич І. В. Інноваційна політика України у післявоєнний період. *Економіка а суспільство*. Випуск 39. 2022. URL : <file:///C:/Users/User/Downloads/1392>
4. Беялов Т. Інноваційний розвиток підприємництва в умовах війни та в післявоєнний період. URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/20218/1/PIONBUG_2022_P066-067.pdf

Передерій Т.,
аспірант ДТЕУ

ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ФАКТОР ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ

В сучасних умовах війни чимало українських підприємств опинилися в районах активних бойових дій і змушені були релокувати бізнес в більш безпечні регіони або припинити роботу. Згідно даних досліджень Advanter Group, за результатами 2022 року, 26,5% підприємств повністю зупинили роботу[1].

Водночас дефіцит електроенергії, руйнування підприємств та інфраструктури, порушення логістики, скорочення пропозиції товарів та послуг, зростання виробничих витрат, а також низька платоспроможність населення продовжують суттєво впливати на економічну активність підприємств, і в тому числі на економіку держави в цілому.

Саме тому невід’ємним пріоритетом інноваційного відновлення розвитку економіки у повоєнний період, яка передбачатиме управління збалансованим інтелектуальним потенціалом та виробничими ресурсами є інноваційна діяльність.

Інноваційна політика України є основою перспективної економічної політики та найважливішим інструментом реалізації інвестиційного спрямування держави у повоєнний період [2].

Указом Президента 266/2022 створено Національну раду з відновлення України від наслідків війни (далі – Нацрада) [3], яка має три основні завдання: розроблення плану заходів з післявоєнного відновлення та розвитку України; визначення та напрацювання пропозицій щодо пріоритетних реформ, прийняття та реалізація яких є необхідними у воєнний і післявоєнний періоди; підготовка стратегічних